בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטָ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גְּלָיוֹן רס״ז ו פָּרָשַׁת כִּי תָבוֹא לְאוּמָן תשפ״ו

׳שִׂיחַ־אִישׁ׳

שִׂיחוֹת קְצָרוֹת וּפִתְגָמִין קְדִישִׁין

* * *

סְגֻלָּה לְשָׁלוֹם־בַּיִת

א. מו״ר שְׁלִיטָ״א אָמַר, אֲשֶׁר מוֹהֲרָא״שׁ הָיָה רָגִיל לַחֲזֹר עַל הַשִּׂיחָה הַנִּפְלָאָה שֶׁאוֹמְרִים בְּשֵׁם רַבִּי יַעֲנְקֶלֶ״ע מִפְּשֶׁעְוואְרְסְק זי״ע, שֶׁפַּעַם שַׁאֲלוּ אוֹתוֹ הַאִם יֵשׁ מָקוֹר לְמִנְהָג קִפּוּל הַטַּלִּית בְּמוֹצָאֵי־שַׁבָּת בְּתוֹר סְגֻלָּה לְשָׁלוֹם־בַּיִת, עָנָה וְאָמַר בְּרֹב פִּקְחוּתוֹ: **׳אֶת זֶה אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ, אֲבָל זֶה בָּרוּר לִי: לְקַפֵּל אֶת הַשַּׁרְווּולִים בְּמוֹצָאֵי־שַׁבָּת וְלַעֲזֹר לְאִשָּׁה לְשְׁטֹף אֶת הַכֵּלִים וּלְסַדֵּר אֶת הַבַּיִת, זֶה בְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי סְגֻלָּה לְשָׁלוֹם־בַּיִת!׳...**

מָקוֹר קָדוֹשׁ לְכָל מִנְהָג

ב. סִפֵּר בְּאֶחָד מִשְּׁעוּרֵי יוֹם רְבִיעִי: הַשָּׁבוּעַ רָאִיתִי דְּבַר־חִדּוּשׁ, וְשִׂמְחָתִי רַבָּה הִיא עַל כָּךְ; בְּנֶסַח קָדִישׁ־שָׁלֵם שֶׁל עֲדוֹת־הַמִּזְרָח, נוֹהֲגִים לוֹמַר בִּ׳יהֵא שְׁלָמָא׳ אֲרִיכוּת־דְּבָרִים: **״יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא, חַיִּים וְשָׂבָע, יְשׁוּעָה וְנֶחָמָה, שֵׁיזָבָא וּרְפוּאָה, גְּאֻלָּה, סְלִיחָה וְכַפָּרָה, רֶוַח וְהַצָּלָה לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל״**; וּדְעוּ שֶׁלְּכָל מִנְהָג־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ מָקוֹר־טָהוֹר, וְגַם מִנְהָג זֶה יְסוֹדָתוֹ בְּהַרְרֵי קֹדֶשׁ (וּמוּבָא בִּדְבְרֵי אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים), כִּי מַזְכִּירִין אָז י״ב לְשׁוֹנוֹת – א) שְׁלָמָא רַבָּא. ב) חַיִּים. ג) שָׂבָע. ד) יְשׁוּעָה. ה) נֶחָמָה. ו) שֵׁיזָבָא. ז) רְפוּאָה. ח) גְּאֻלָּה. ט) סְלִיחָה. י) כַּפָּרָה. יא) רֶוַח. יב) הַצָּלָה. וְאֵלּוּ י״ב הַלְּשׁוֹנוֹת הֵן כְּנֶגֶד **שְׁנֵים־עָשָׂר שִׁבְטֵי יָ״הּ, וּמְכַוְּנִים אָז לְהַשְׁפִּיעַ עַל כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִכָּל י״ב הַשְּׁבָטִים** אֶת כָּל הַבְּרָכוֹת הַלָּלוּ. [וּבְאוֹתוֹ עִנְיָן יְצַיֵּן שֶׁבְּבִרְכַּת־הָאִילָנוֹת שְׁנַת תשפ״א, שֶׁהָיְתָה שְׁנַת־הָאֵבֶל עַל אָבִיו שֶׁל מו״ר שְׁלִיטָ״א, וְאַחַר אֲמִירַת הַנֶּסַח – אָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א הַקָּדִישׁ, וּבַקּוּנְטֶרֶס ׳בִּרְכַּת־הָאִילָנוֹת׳ מוּבָא הַקָּדִישׁ כְּמִנְהָג זֶה שֶׁל הַסְּפָרַדִּים, וְאָכֵן אָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א הַנֶּסַח הַנַּ״ל – ׳חַיִּים וְשָׂבָע׳ וְכוּ׳].

סְפֵּיקָא דִּ׳בְרִיָּה׳

ג. מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ תשפ״ו – בְּצַלַּחַת הַפֵּרוֹת שֶׁנִּשְׁאֲרָה מִשַּׁבָּת, נוֹתַר חֲצִי עֻנָּב. וְנִרְאֶה הַטַּעַם שֶׁחֲתָכוֹ כְּדֵי לֹא לְהַכְנֵס לְסֵפֵק בְּרָכָה־אַחֲרוֹנָה עַל ׳בְּרִיָּה׳ אַף בְּפָחוֹת מִכַּשִּׁעוּר, כַּיָּדוּעַ. וּרְאִיַּת דָּבָר זֶה מְעוּרֶר עַד מְאֹד לְדִקְדּוּק הַהֲלָכָה וְהַקְּפָדָה עַל פְּרָטֵיהָ הָרַבִּים.

תַּרְתֵּי שְׁמָעִינַן

ד. בְּאַחַת מֵהַפְּעָמִים שֶׁרָקְדָנוּ אַחַר הַתְּפִלָּה, הִבְחִין מו״ר שְׁלִיטָ״א בְּסֵפֶר שֶׁהָיָה פָּתוּחַ הָפוּךְ עַל אֶחָד מֵהַשֻּׁלְחָנוֹת, וְשָׂהָה מֵרְקוּדוֹ וַהֲפָכוֹ וְסִדְּרוֹ, אַף לֹא סָגְרוֹ לְגַמְרֵי, יַעַן כִּי כַּנִּרְאֶה הַלּוֹמֵד הֲפָכוֹ לְסִימָן הֵיכָן אוֹחֵז, וְעַל־כֵּן תָּחַב דְּבַר־מָה בְּאוֹתוֹ הָעַמּוּד הֵיכָן שֶׁהָיָה פָּתוּחַ, וְתַרְתֵּי שְׁמָעִינַן מִינֵיהּ: א. לֹא מְכַבֵּד שֶׁסֵּפֶר קָדוֹשׁ יְהֵא הָפוּךְ כְּשֶׁהוּא פָּתוּחַ (וְאוּלַי אַף הוֹרֵס אֶת הַסֵּפֶר). ב. גַּם אִם מְתַקְּנִים הַמְּעָוֹת – לְרְאוֹת שֶׁלֹּא יִגְרֹם צַעַר לַזּוּלַת, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן לִמּוּד תּוֹרָה.

כְּבוֹד שֶׁהוּא בְּזָיוֹן

ה. אָמַר בְּשֵׁם מוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ זי״ע: ״יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם הַמּוּכָנִים לְבַזּוֹת עַצְמָם בְּכָל־מִינֵי בְּזָיוֹנוֹת, בִּשְׁבִיל לְקַבֵּל קְצָת כָּבוֹד׳... וְאָכֵן זוֹ הַמְּצִיאוּת, שֶׁיֶּשְׁנָם הַמְבַקְּשִׁים וְאַף דּוֹרְשִׁים כָּבוֹד וּתְשׁוּמֶת־לֵב וְכוּ׳, וְאֵינָם מְשִׂימִים עַל לֵב שֶׁנִּהְיִים לְלַעַג וָקֶלֶס בְּעֵינֵי בְּנֵי־אָדָם, כִּי אָמְנָם כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְקַבֵּל תְּשׁוּמֶת־לֵב וַיַּחַס מֵאֲחֵרִים, אֲבָל יֶשְׁנָם הַדּוֹרְשִׁים זֹאת וּבְאֹפֶן מְבַזֶּה מְאֹד וְכוּ׳, וְהָבֵן.

דִּבּוּר נוֹסָף בְּאוֹתוֹ עִנְיָן הַנַּ״ל אָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א בְּשֵׁם מוֹהֲרָא״שׁ זי״ע: ׳**אָדָם צָרִיךְ לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לְכָזֹאת דַּרְגָּה, שֶׁהַבְּזָיוֹן אֲצָלוֹ זֶה הַכָּבוֹד הֵכִי גָּדוֹל, וְהַכָּבוֹד אֲצָלוֹ זֶה הַבְּזָיוֹן הֵכִי גָּדוֹל**׳... וְהָבֵן הֵיטֵב עַד הֵיכָן הַדְּבָרִים מַגִּיעִים - מַהִי מַעֲלַת הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁזּוֹכִים לְהַשִּׂיג כָּזֹאת הַשָּׂגָה שֶׁאִם מְקַבְּלִים כָּבוֹד - בִּשְׁבִילָם זֶה בְּזָיוֹן, וְכֵן לְהֶפֶךְ...

אֵין אֶת מִי לְהַאֲשִׁים...

ו. אָמַר בְּדֶרֶךְ צַחוּת עַל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אַלְמָן, סִימָן א): ׳מִי שֶׁמַּתָּה אִשְׁתּוֹ, יֹאמַר בְּכָל יוֹם פָּרָשַׁת אָשָׁם, עַד שֶׁיִּשָּׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת; כִּי בְּדֶרֶךְ־כְּלָל אָדָם מַאֲשִׁים בְּכָל דָּבָר אֶת אִשְׁתּוֹ - שֶׁהִיא אֲשֶׁמָה בְּהַכֹּל, וּבִגְלָלָהּ קוֹרֶה הַכֹּל, וּבְרֶגַע שֶׁהִיא אֵינֶנָּה חַס וְשָׁלוֹם - אֵין לוֹ אֶת מִי לְהַאֲשִׁים, לָכֵן יֹאמַר פָּרָשַׁת אָשָׁם...

מִזְמוֹר נ״א בְּתִקּוּן־לֵאָה

ז. אֶחָד שְׁאָלוֹ לְגַבֵּי אֲמִירַת מִזְמוֹר נ״א בְּתִקּוּן־חֲצוֹת שֶׁל לֵיל־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ - שֶׁאוֹמְרִים רַק תִּקּוּן־לֵאָה, וְעָנָה וְאָמַר שֶׁאָכֵן נוֹהֵג לְאָמְרוֹ, וְהִזְכִּיר אָז בְּקוֹל אֶת הַפָּסוּק ״**לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹקִים**״ - שֶׁאוֹמְרִים בְּתוֹךְ הַמִּזְמוֹר הַזֶּה, כְּאוֹמֵר: אֵיךְ אֶפְשָׁר לְוַתֵּר עַל אֲמִירָתוֹ...

לִפְתֹּר עַל הַכְּתָב

ח. בְּעִנְיַן כְּתִיבַת שִׂיחוֹת מִפִּי צַדִּיקִים, פֵּרֵשׁ פַּעַם אֶת הַפָּסוּק הַכָּתוּב אֵצֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק (בְּרֵאשִׁית מא, טו): ״וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי עָלֶיךָ לֵאמֹר **תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְתֹּר אֹתוֹ**״ - שֶׁמִּיָּד כְּשֶׁשּׁוֹמֵעַ אֵיזוֹ שִׂיחָה וְדִבְרוֹת־קֹדֶשׁ, תֵּכֶף כְּבָר חוֹשֵׁב אֵיךְ לְפָתְרָם עֲלֵי־כְּתָב בְּפִתְרוֹן קַל ׳לְמַעַן יָרוּץ קוֹרֵא בוֹ׳ (חֲבַקּוּק ב, ב).

שֶׁלֹּא יְהִיוּ!

ט. פַּעַם שְׁאָלוֹ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ עַל הַלָּשׁוֹן בִּתְפִלַּת ׳רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים׳ דְּלֵיל־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ: ״וְזַכֵּנִי לְקַבֵּל שַׁבָּתוֹת... וּמִתּוֹךְ **מִעוּט עֲוֹנוֹת**״ - מַדּוּעַ מְבַקְּשִׁים מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל ׳**מִעוּט**׳ עֲוֹנוֹת וְלֹא ׳**בִּטּוּל**׳ עֲוֹנוֹת לְגַמְרֵי? עָנָה וְאָמַר, שֶׁ׳**מִעוּט עֲוֹנוֹת**׳ אֵין הַכַּוָּנָה מְעַט עֲוֹנוֹת וְלֹא הַרְבֵּה, אֶלָּא **לְמַעֲטָם** לְגַמְרֵי לְבַל יִהְיוּ כְּלָל, וְכֵן מַה שֶׁאוֹמְרִים מִקֹּדֶם: ״מִתּוֹךְ **׳רֹב׳** שִׂמְחָה״ אֵין הַפֵּרוּשׁ ׳רֹב׳ וְלֹא ׳כֹּל׳, אֶלָּא ׳רֹב׳ הַיְנוּ רִבּוּי, וְכֵן־הוּא מַה שֶּׁאוֹמְרִים בְּ׳נִשְׁמַת׳: ״הַמְהֻלָּל **בְּרֹב** הַתִּשְׁבָּחוֹת״, אֵין הַכַּוָּנָה **רֹב** וְלֹא **כָּל** חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא ׳**רֹב**׳ הַיְנוּ ׳**רִבּוּי**׳, כֵּן הַפֵּרוּשׁ כָּאן - ׳**מִעוּט**׳ הַיְנוּ **לְמַעֲטָם לְגַמְרֵי**.

וּפַעַם פֵּרֵשׁ מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א תֵּבוֹת אֵלּוּ ׳**מִעוּט עֲוֹנוֹת**׳, שֶׁאֲנַחְנוּ מְבַקְּשִׁים מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּזְכֶּה עַל יְדֵי קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לְמַעֵט אֶת הָעֲוֹנוֹת שֶׁלָּנוּ, כִּי כָּל מַה שֶּׁשְּׂמֵחִים בְּשִׂמְחַת הַשַּׁבָּת - כָּל שִׂמְחָה מְמַעֶטֶת עוֹד קְצָת וְעוֹד קְצָת מֵחֶשְׁבּוֹן הָעֲוֹנוֹת שֶׁלָּנוּ עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר מֵהֶם כְּלוּם, וְדוֹ״ק.

כְּשֶׁזּוֹכֵר תַּכְלִיתוֹ – אֵינֶנּוּ לוֹעֵג!

י. כֹּה כָּתַב בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ׳יְמֵי־מוֹהֲרָא״שׁ׳ (סִימָן קצד): כְּשֶׁהִבְחִין מוֹהֲרָא״שׁ זי״ע בְּבָחוּר אֶחָד, שֶׁלָּעַג מֵאָדָם שֶׁשָּׂחָה בַּיְשִׁיבָה: ״כַּאֲשֶׁר אָדָם זוֹכֵר אֶת תַּכְלִיתוֹ וְיוֹם מִיתָתוֹ - **לֹא יִלְעַג מִשּׁוּם אָדָם!**״.

***